

Wymagania edukacyjne kl. V

- **Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie V niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych**

(ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania ocen niższych – pozytywnych)

OCENA CELUJĄCA

Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej.
Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak w piśmie.
Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
Wzorowo wykonuje zadania dodatkowe.
Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów.
Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów.
Interpretuje głosowo utwory poetyckie.
Przygotowuje i prezentuje prezentację multimedialną.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności.
Zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
często angażuje się w zadania dodatkowe.

Kształcenie literackie i językowe:

Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistycznym – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
Doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi połączonymi w klasie IV (opowiadanie z dialogiem, streszczenie, opis, sprawozdanie, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykacja, życzenia) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, instrukcja, opis krajobrazu lub dzieła sztuki).
Zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania.
Dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity.
Redaguje opowiadanie z dialogiem.
Redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu.
Objaśnia morał wypływający z bajki.
Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.
Samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
Nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą.
Potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy.
Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.
Analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wątek, wiersz nierymowany).
Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.

Fleksja i składnia:

Biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V.

Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj.

Określa rolę przyimków w zdaniu.

Podaje poprawne formy liczebników.

Klasyfikuje rodzaje wypowiedzi, podaje ich przykłady.

Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.

Buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.

Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady).

Fonetyka:

Omawia zależność brzmienia głosu od ruchów i pozycji narządów mowy.

Podaje wszystkie zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach.

Ortografia i interpunkcja:

Poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.

Prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym.

OCENA DOBRA**Kształcenie literackie i językowe:**

Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.

Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne.

Samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela.

Potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.

W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.

Nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki.

Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury.

Poprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia:

Określa formę gramatyczną czasowników.

Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.

Poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę.

Uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.

W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, określa ich rolę.

Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę.

Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem.

Określa przypadek liczebnika i rzeczownika.

Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie.

Stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku.

Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.

Przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).

Rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu.

Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.

Układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.

Fonetyka:

Określa cechy głoski.

Poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach.

Poprawnie zapisuje części -bym, -byś, -by (w czasownikach)

Prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem.

OCENA DOSTATECZNA**Kształcenie literackie i językowe:**

W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań.

W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.

Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania. Poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego. Wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia). Odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach. W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia. W miarę samodzielnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.

Fleksja i składnia:

Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie).
Określa formę fleksyjną rzeczowników.
Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu.
Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia.
Łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki.
Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania.
Podaje przykłady typów zdań.
Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
Wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady).
Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.

Fonetyka:

Odróżnia samogłoski od spółgłosek.
Rozróżnia rodzaje głosek.
Dzieli wyraz na sylaby.
Poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków).
Poprawnie zapisuje liczebniki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego zasób wiedzy i umiejętności pozwala na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i kulturowe:

Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia.
Błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.

Fleksja i składnia:

Rozróżnia części mowy.
Wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia.
Odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie.
Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje.
Odmienia przymiotnik przez przypadki.
Potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone.

Fonetyka:

Dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby.
Stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca.

Ortografia i interpunkcja:

Zna podstawowe zasady ortograficzne.
Wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, fonetyki, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu

analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej.
Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym.
Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych.
Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.
Nie potrafi skorzystać ze słowników i encyklopedii.

W odniesieniu do uczniów z opiniami poradni psychologiczno - pedagogicznej stosuje się zindywidualizowane wymagania i ocenianie bieżące umiejętności oraz nabywanej wiedzy.